

El socialisme sobiranista de MES

Els socialistes díscols del PSC agrupats a Moviment Catalunya i l'escissió liderada per Ernest Maragall NECat (Nova Esquerra Catalana), conflueixen en MES (Moviment d'Esquerres), que ja s'ha registrat com a marca i celebrarà la seva primera assemblea constituent el 24 de gener. El sobiranisme és la seva senya distintiva, com en l'històric PSC-Reagrupament de Josep Pallach. Aquesta setmana es reuneixen amb Convergència, Esquerra, ICV, EUiA, Òmnium Cultural i l'ANC.

“És un gir a la radicalitat, en el sentit de tornar a les arrels dels fonaments del socialisme català, que vol dir radicalitat en la defensa dels drets nacionals de Catalunya, radicalitat en les posicions d'esquerra enfront de la fractura social actual i radicalitat també per la millora de la qualitat democràtica. És un aprofundiment en moltes coses de les quals el PSC s'ha anat distanciant”. És el resum ràpid que Jordi Martí –ex-regidor de Barcelona pel PSC i cap visible de Moviment Catalunya– fa del nou partit que es presentà diumenge 30 de novembre, Moviment d'Esquerres (MES). Martí reconeix que “El que ha tingut més visibilitat és l'eix nacional, però l'esperit dels que conformem MES és un pacte cap a aquesta radicalitat per tornar a les arrels.”

Aquest eix nacional vincula la nova formació a un dels partits que, en els primers capítols de la Transició, va confluir amb uns altres per fundar el PSC, l'anomenat PSC-Reagrupament (PSC-R) de Josep Pallach. El carismàtic líder socialista de l'exili va morir el 1976, després d'un Congrés del seu partit. La defensa de l'autodetermina-

ció que el pallaquisme havia mantingut no l'havia de gaire.

La Internacional Socialista liderada per Willy Brandt va apostar per les branques del socialisme català menys compromeses nacionalment i per la confluència amb el PSOE. El 1978, en la refundació del partit amb la fusió de PSC-R, PSC-C (el PSC-Congrés de Joan Reventós) i la federació catalana del PSOE, l'explícit “reconeixement del dret d'autodeterminació” va caure dels principis ideològics.

Jordi Martí assegura que, amb MES, “segurament, en el tema nacional, sí que torna Pallach” tot i que matisa novament dues influències més: “En l'àmbit social torna una cosa que és més a l'esquerra que Pallach. I, des del punt de vista de la qualitat i de l'obertura, torna Maragall. En el fons tornen els noms que van configurar la unificació del socialisme als setanta, adaptat, lògicament, al context actual. En el tema nacional això significa estar radicalment a favor que Catalunya pugui decidir lliurement el seu futur i no adoptar postures anti-independència, com ha agafat el PSC”.

La presidenta de l'altra pota de MES, Nova Esquerra Catalana (NECat), Magda Casamitjana, sí que veu l'ombra de

Pallach en la nova formació: “Absolutament d'acord que és una tornada al pallaquisme, entenent Pallach com a persona oberta, d'idees innovadores, de catalanisme fervent, i catalanisme no només de barretina i bandera, sinó entès com l'empenta d'una societat sencera que pot tirar endavant projectes que semblen impossibles”.

MES es va presentar en societat diumenge 30 de novembre amb la presència d'Ernest Maragall –cara més visible de NECat–, Pasqual Maragall i diversos exconsellers del seu Govern: Marina Geli, Antoni Castells, Montserrat Tura i Joan Manuel del Pozo. També hi donen suport la diputada Núria Ventura, exalcaldessa d'Ulldecona, Manel Nadal o Maria Badia. Les cares que MES ha posat al capdavant són les de les quatre persones que s'han encarregat de la confluència dels dos moviments que l'han impulsat: Moviment Catalunya –Jordi Martí i Pia Bosch (cap de llista del PSC a Girona a les últimes eleccions)– i NECat –Magda Casamitjana (exalcaldessa de Roses) i Pere Almeda (Responsable d'Acció Política de NECat).

Fa tres mesos que tots quatre es reuneixen, segons explica Casamitjana, per crear documents comuns i estudiar si la nova proposta política trobarà un espai en la poblada escena catalana: “Insistim en el fet que som sobiranistes, socialistes sobiranistes, i veiem que hi ha un espai que ocupa molta gent a Catalunya i que, per nosaltres, ha quedat absolutament orfe. El que volem és començar una petita llavor, aquest MES, amb la confluència de la gent socialista i sobiranista.”

Casamitjana opina que tots dos moviments hi aporten gent de diversos orígens: “És veritat que la gent de Moviment Catalunya són, diguem-ne, molt polititzats, en el sentit que han estat regidors o alcaldes del PSC, o pròxims al PSC, amb una interessant experiència de govern. En canvi, a NECat, a banda de l'Ernest Maragall i jo mateixa –que sí que hem tingut responsabilitats de govern amb el PSC–, la gran majoria és gent que podríem dir apolítica, en el sen-



Pere Almeda, de NECat, és un dels quatre membres de la mesa de confluència de NECat i Moviment Catalunya, gèrmens de MES.

tit que no havien estat mai en cap partit i han decidit apuntar-se al nostre perquè és una cosa nova i s'hi senten còmodes. La confluència entre gent amb experiència de govern i gent nova que té ganes de crear un país nou des del socialisme sobiranista ens va decidir a fer un partit, perquè estem convençuts que hi ha espai, que hi ha gent per representar.”

Entre els primers documents redactats per NECat i Moviment Catalunya de bon començament, abans del 9N, n'hi havia un que explicava el seu posicionament polític davant la consulta. Una repassada permet dibuixar les línies nacionals de MES. El primer punt d'aquell document definia “el bloqueig exercit per l'Estat per tal d'impedir la celebració d'una consulta amb plena significació democràtica” i demanava unes eleccions al Parlament. “En aquestes eleccions –deia el segon punt–, el socialisme catalanista fa una crida a obtenir una amplíssima majoria al Parlament de Catalunya que atorgui a les institucions catalanes un mandat explícit dels ciutadans per actuar com a subjecte polític sobirà, i per exigir a l'estat la celebració d'un referèndum sobre el seu futur polític.”

Casamitjana resumeix la filosofia de MES: “El pòsit és que som catalanistes, socialistes i volem una Catalunya independent, no pas aïllada del món, sinó independent en el sentit que sigui sobirana en les seves decisions i que no tingui cap tutela. No ens volem aïllar, sinó que volem que Catalunya sigui un Estat fort i que pugui col·laborar amb Europa i els països mediterranis”. Què els diferencia de la resta de partits d'esquerres i independentistes: “La diferència amb ERC és que la nostra visió és més global, de tota la mediterrània, tant econòmicament com culturalment i socialment. Ja que som un dels països més potents d'aquesta regió, hauríem d'exercir la capitalitat del Mediterrani. Però també som conscients que el nostre Estat ha de ser un pes important a Europa. Deslliçats absolutament de l'Estat espanyol. En aquest cas, PP, PSOE, Podemos i Rosa Díez ens ofereixen un panorama inassumible. Ja no ens serveix un Estatut d'autonomia més arreglat ni que ens diguin que no en serem capaços. Això és el que ens diferencia de la resta, d'ERC o d'Iniciativa. I de CiU, evidentment ens en diferenciem perquè la nostra és

una aposta segura per la Catalunya d'esquerres. Constatem que estem perdent absolutament tot el que havíem bastit de l'Estat del Benestar”.

Incompatibilitat de caràcters. La història de les desavinences entre els actuals impulsors de MES i el PSC es remunta al moment immediatament posterior al segon tripartit i arriba al seu moment més tens just abans de les eleccions europees i la sortida del partit de Pere Navarro. Al Parlament, el grup inicialment format per Ernest Maragall, Marina Geli, Núria Ventura, Joan Ignasi Elena, Àngel Ros i Rocío Martínez-Sempere comença a dissentir del vot del PSC en qüestions que afecten la sobirania de Catalunya. Maragall se'n desmarca en la votació de la Declaració de Sobirania, el juliol de 2012, i acaba marxant del partit a l'octubre, després del massiu Onze de Setembre i de la convocatòria d'eleccions per part d'Artur Mas. El gener de 2013 els altres cinc “díscols” –Geli, Elena, Martínez-Sempere, Ros i Ventura– es neguen a votar ‘no’ a la declaració del Parlament a favor del dret a decidir. Un any després, el gener de 2014

l'esquerda es fa més gran. La votació per demanar la transferència de les competències per convocar referèndums (per la via de l'article 150.2 de la Constitució) torna a posar a prova el PSC. La direcció del partit demana votar-hi en contra. Àngel Ros deixa l'escó al Parlament. Geli, Elena i Ventura trenquen la disciplina de partit i Martínez-Sempere l'acata. Tots tres seran relegats a un segon pla –físicament se'ls resitua als últims llocs de la bancada del PSC– i es fa més evident que ha començat el camí del trencament. Per tot el territori, el PSC detecta baixes i la impossibilitat de fer llistes en municipis on havia tingut l'alcaldia. A Barcelona, les primàries compten amb tres candidats més o menys discòls (Jordi Martí, Laia Bonet i Rocío Martínez-Sempere), un oficialista *ma non troppo* (Jaume Collboni) i dos *outsiders*. I guanya l'oficialista. Els mals resultats de les eleccions europees forcen la sortida de Pere Navarro de la Primera Secretaria del PSC, però la seva substitució per Miquel Iceta no tanca les ferides.

Magda Casamitjana explica la seva versió personal:

“Era molt, molt difícil fer el mateix dins del PSC. Ho vam intentar de totes totes. Jo vaig ser alcaldessa durant el govern de progrés, quan Montilla era president, i vam treballar molt i molt bé. I l'obra del Govern de progrés ha estat –per mi, com a alcaldessa– el millor que ha passat a Catalunya: per les maneres de fer, les maneres de ser presents en el territori, perquè es podia comptar sempre amb tothom... Va ser el millor Govern. Roses va créixer moltíssim, no només amb infraestructures i diners. M'hi sentia molt identificada, i molt PSC. El que ha passat després, aquests dos anys de Pere Navarro han estat per mi absolutament funestos. No per ell –perquè no el conec de res– sinó per la seva gestió, que ha estat destructiva.”

Casamitjana afirma que es reunien setmanalment amb altres membres del PSC per treballar els canvis des de dins: “Vaig intentar des de dintre canviar-ho, amb la Marina Geli, la Maria Badia i d'altres. Ens reuníem al carrer d'Avinyó de Barcelona cada divendres a la tarda. Durant un any totes aquelles persones que veïem que la línia del PSC s'estava torçant, ens reuníem per tal de fer alguna cosa des de dintre. I no hi va haver



manera. Quan ja vam començar a parlar de sobiranisme, em van trucar i em van dir que no hi havia diners per a la meua assessoria a la Diputació: ‘Ho sento molt i adéu’. Una actitud impresentable. No només per la deriva política sinó per aquesta deriva humana –humana, sí, perquè som companys de quinze anys–, però ho vam intentar, abans de plegar. Vam fer papers, vam fer reunions, no us ho podeu arribar a imaginar. Moltes reunions per mantenir aquesta obertura de Pasqual Maragall a diverses sensibilitats. No hi va haver manera.”

Casamitjana reconeix un canvi amb l'entrada de Miquel Iceta, però insuficient: “És cert que després, un cop ha entrat l'Iceta, hem parlat, m'ha preguntat què havia passat i jo li ho he explicat. És veritat que l'actitud actual ja no és de fer sang ni d'aixafar-nos més; és de reconèixer que pensem diferent i deixar-nos fer. Jo ho agraeixo perquè, com a mínim, pots anar pel món sense aquella angúnia. Però l'actual és un PSC que ha quedat absolutament petit, un PSC al qual li desitjo molta sort, però nosaltres volem representar la gran majoria de la societat catalana i ells una minoria –que

algú l'ha de representar. Però pensem que podria continuar sent el que havia estat sempre –les dues ànimes– i continuar representant el país en la seva diversitat.”

Jordi Martí no culpa exclusivament la direcció del PSC, però “durant molt temps vam estar –jo i molts altres– intentant canviar el PSC. Però t'adones que això és impossible, potser perquè no en sabem prou o perquè no vam saber convèncer prou gent –no poso pas la responsabilitat en els que es queden–; segurament nosaltres, els que hem marxat, no vam ser capaços de donar-hi la volta, ni des de l'executiva ni des d'altres estructures. Com que la tendència de l'executiva ha estat la contrària i se'ns ha anat distanciant, arriba un moment que no et sents còmode. La militància en un partit vol dir que en un percentatge molt alt has d'estar d'acord amb el que fa la teva força política. Jo ja ho he provat tot i llenço la tovallola. Hem fet el que hem cregut que s'havia de fer. Com que no hi havia cap altra formació que ens convencés, després de donar-hi moltes voltes i calcular les dificultats –no tenim estructura, no tenim pressupost, no tenim



A l'esquerra, Magda Casamitjana parla amb Antoni Castells, Marina Geli i Manel Nadal en presència de Pasqual Maragall. A la dreta, Joan Ignasi Elena, que no s'ha integrat a MES, Marina Geli i Núria Ventura. A sota, Montserrat Tura, Joan Manuel del Pozo i Ernest Maragall, a la fila zero de la presentació del nou partit socialista i sobiranista.



res-, vam decidir aprofitar l'ocasió, que hi era. I així vam arribar a diumenge”.

Després de la presentació de diumenge, 30 de novembre, MES treballa per celebrar el seu primer Congrés el 24 de gener –si unes eleccions anticipades no els obliguen a avançar una assemblea. Aquesta setmana es reuniran amb els partits favorables al dret a decidir. Sobre el futur proper, plana la qüestió de la llista unitària o les llistes separades en unes previsible eleccions plebiscitàries: “Pel que fa a si llista unitària o no –explica Magda Casamitjana–, aquesta setmana que ve comencem a parlar amb tots els partits perquè ens expliquin el què, en lloc de sentir-los des de la tribuna. Hem quedat ja amb Iniciativa, EUiA, Convergència, ERC, Òmnium i l'Assemblea, per seure a la taula i saber les opinions a favor de la llista unitària o en contra, i decidir si hi hem d'anar nosaltres. Llavors ens decantarem per una cosa o una altra. A MES hi ha gent de tot: hi ha gent favorable a la llista única, hi ha gent favorable a la llista d'esquerres, etc. Hi ha diversitat, però ja ens posarem d'acord”.

L'altra convocatòria electoral que s'acosta són les municipals. MES afirma que actualment té gent organitzada i disposada a presentar-se en una llista municipal en 203 municipis de Catalunya.

Implantació territorial. “És només un càlcul”, apunta Martí. “És difícil saber-ho del cert perquè la militància vol dir que hi ha gent que s'apunta i paga una petita quota. Això és el que s'haurà de fer d'ara endavant, però ara mateix no ho sabem. Hi ha gent que ve d'un poble i diu que allà són deu. Però no saps si tots deu s'afiliaran o si, finalment, se n'afiliaran vint. Però sí que estem notant que hi ha molta gent que ens diu que fèiem falta.”

Magda Casamitjana, que és a la Comissió Territorial de MES, explica que, en el cas de les municipals, “a cada territori seran lliures de pactar amb qui vulguin. És molt més important el govern i el projecte de vila, ciutat o poble que el que nosaltres puguem proposar. Sabem que hi ha qui ha parlat amb ERC per fer llistes conjuntes, n'hi ha que han parlat amb ICV; fins i tot hi ha qui ha estat parlant amb el PSC –pocs–, i n'hi ha que es presentaran sols.”

La filosofia és que “com a partit obert, socialista i nou ens demanen que al territori deixem fer”. I Casamitjana, per la seva experiència, hi està ben d'acord: “Jo vaig fer un govern municipal amb PP, ex-convergens, ICV i socialistes. I ho vaig fer perquè en aquell moment semblava el millor per al municipi. I vaig governar de meravella. No vaig tenir cap problema, mai. La cosa era molt clara: lleialtat i parlar només del municipi. No vam tenir ni un sol problema”.

L'únic sector díscol que MES no ha pogut convèncer de moment és el moviment Avancem de Joan Ignasi Elena. En declaracions a EL TEMPS, Elena explica que, primer, cal veure l'ideari polític: “A l'hora de confluïr amb un partit polític s'ha de veure quina és la seva línia política, quin és el seu ideari i, sobretot, quina és la seva estratègia. En la mesura en què la gent conflueix en les idees, conflueix organitzativament. No a l'inrevés. Per tant, primer s'han de veure quins són els posicionaments polítics de MES i, si són coincidents, la confluència organitzativa vindrà sola”. En relació amb això, dona importància al que pugui anar passant en l'àmbit municipal. “Normalment les confluències es produeixen de baix a dalt, no de dalt a baix. Per tant, el que és bo és que en l'àmbit territorial, local, es produeixi sintonia i treball en conjunt. Primer, en projectes per fer majories d'esquerres als municipis; després, en la confluència d'idees en l'àmbit nacional i, per acabar, ja arribarà la confluència organitzativa.”

Amb tot, Elena insisteix a defensar un projecte de més gran abast: “Hem de confluïr amb una gran esquerra catalana que creï una hegemonia d'esquerres a Catalunya”, que comptaria amb ERC i ICV, com ja ha manifestat Elena en articles i declaracions.

En un moment en què la política catalana comença novament a enterbolir-se per diferències entre partits que havien aconseguit imatges d'unitat en qüestions nacionals, la constitució de MES ajuda a aclarir posicions en el tauler polític. Dijous, 4 de desembre, la plana major del PSC –amb José Montilla i Miquel Iceta al capdavant– va anar l'acte organitzat per la unionista Societat Civil Catalana. I hi va coincidir amb PP i Ciutadans.

Àlex Milian



JORDI PLAY

“Si Espanya no autoritza el referèndum, serem ‘sí’ sense matisos”

Marina Geli i Fàbrega (Sant Gregori, Gironès, 1958), ex-consellera i diputada del PSC fins al gener, ha deixat el partit i forma part de Moviment d'Esquerres (MES), el partit que aplega socialistes sobiranes. Geli reivindica la necessitat d'un partit socialista català que recuperi els fonaments ideològics del primer socialisme de Josep Pallach i el cosmopolitisme de Pasqual Maragall.